

HUDOBNÁ VETA (HV).

Je logický stavebný, myšlienkový a formový hudobný celok, ktorý má svoj začiatok, priebeh a ukončenie (záver, kadencia).

Rozdelenie viet:

A. Podľa funkcie:

- **hlavná** (nositeľ témy a inej významnej hudby)
- **pomocná** (hudba spojovacia, úvodná, kódová a iná hudba menšej závažnosti)

B. Podľa dĺžky:

- **základná**, nazývaná aj ako „veta základnej dĺžky“ (8, 12, 16 taktov) – súčasne býva označovaná ako pravidelná

Pravidelná veta základnej dĺžky obsahuje **4 vetné členy**. Jeden vetný člen (VČ) = jeden úplný motív alebo jedna motivická fráza. Všetky vetné členy vo vete obsahujú rovnaký počet taktov (napr. 2+2+2+2)

- **skrátaná**

Skrátaná veta obsahuje menší počet VČ (napr. 3), alebo niektorý z VČ má menší počet taktov (napr. 2+2+2 alebo 2+2+2+1).

- **predĺžená**

Predĺžená veta obsahuje väčší počet VČ (napr. 5), alebo niektorý z VČ má väčší počet taktov (napr. 2+2+2+2+2 alebo 2+2+4+2).

- a) **s vnútorným rozšírením** – vsunutie niekoľkých taktov pred záverečnou kadenciou, t. z. rozšírenie niektorého VČ zvyčajne 3. alebo 4 (napr. 2+2+6+2)
- b) **s vonkajším rozšírením** – ide o rozšírenie vzniknuté opakováním posledných taktov po záverečnej kadencii, zvyčajne 4. VČ alebo 3. a 4. VČ. Vonkajšie rozšírenie odlišíme od spojovacieho úseku najmä podľa toho, či ešte skladateľ pracuje s motívami vety (vtedy ide o rozšírenie) alebo s novými hudobnými postupmi (vtedy už ide o spojovací úsek alebo novú vetu).

C. Podľa zakončenia:

- **zatvorená**

harmonicky (končí na T- celý záver)
tonálne (končí vo východiskovej tónine)

- **otvorená**

harmonicky (končí na inej funkcii než je T- polovičný záver)
tonálne (končí v inej tónine)

D. Podľa stavby:

- **periodická** (obsahuje 2 polovety, 2 závery, prvý býva spravidla polovičný a druhý celý)
- **neperiodická** (plynulý celok, 1 záver)
Neperiodická veta môže byť:
 - a) **rozvinutá z jadra**- vzniká motivickou prácou jedného evolučného motívu (1. vetného člena), ktorý stojí na začiatku
 - b) **plynulá**- vzniká priradovaním nových motívov, ktoré nie sú vzájomne kontrastné
 - c) **bipolárna (antitetická)**- vznikne priradením kontrastných motívov (obyčajne sú dva)

SPÁJANIE VIET.

1. **prosté pripojenie** - druhá veta nastúpi až po zreteľnom ukončení prvej vety (vety sú oddelené napr. repetičným znamienkom, pomlčkou alebo korunou)
2. **reťazové prepojenie**- vzniká tak, že v mieste ukončenia prvej vety zároveň začína veta druhá (vety majú spoločnú jednu harmonickú funkciu alebo jeden celý takt). Tým vzniká tzv. reťazenie viet.
3. **periodizácia**- vzniká pri spojení dvoch melodicky podobných viet, rozdielne sú v záveroch. Prvá veta sa nazýva **predvetie**, obyčajne končí polovičným záverom. Druhá veta sa nazýva **závetie** a obyčajne končí celým záverom. Spolu vytvárajú jeden celok, ktorý označujeme ako **súvetie** (vzniká periodizáciou).
Súvetie môže byť časť nejakého väčšieho formového celku (tvorí jeden jeho diel) alebo uzatvorená samostatná skladba (vzniká tak malá dvojdielna forma symetrická).
Ak sú obidve vety rovnako dlhé, vzniká **pravidelné súvetie**. Ak je jedna z viet kratšia alebo dlhšia (zvyčajne závetie), vzniká **nepravidelné súvetie**.